

ETALAGESTAGE

'Ik zit er steeds minder naast tijdens de discussies'

Aios neurologie Zoé van Kempen liep dit voorjaar een etalagestage MS bij het VUmc. 'Van de discussies met MS-neurologen en neuroradiologen steek ik zoveel op.'

Tijdens haar opleiding raakte Zoé van Kempen geïnteresseerd in MS. De dynamische, jonge patiëntengroep, het contact met deze patiënten en het leveren van chronische zorg in een wereld die snel beweegt, deden haar denken: daar wil ik meer van weten. 'Dan is het algemeen bekend dat je in het VUmc moet zijn, waar internationaal hoog aangeschreven MS-neurologen werken. Mensen die ik van naam kende, van de wetenschappelijke artikelen die ik las.' Van Kempen hoefde dan ook niet lang na te denken over de plek van haar etalagestage.

Steile leercurve

Terugkijkend op de eerste drie maanden van deze stage ziet Van Kempen de 'meest steile leercurve ooit'. Ze kreeg tips van de neurologen, die allemaal meerdere keren meekeken tijdens patiëntgesprekken van de neuroloog in opleiding. Van Kempen ontdekte boven-

dien dat ze wetenschappelijk onderzoek doen, wat ze in haar 'eigen' instelling OLVG West nog niet deed, ook interessant vindt.

Het meeste stak Van Kempen op van de discussies met collega's, vertelt ze. 'Iedere week is er tweemaal een bespreking met alle MS-neurologen en neuroradiologen waarin de moeilijke casussen van de *second opinion*-poli's worden besproken. Dan hoor je de mening van allemaal superexperts op het gebied van MS over het ziektebeeld van de patiënt. Er wordt tijdens zo'n bespreking veel gediscussieerd, waaraan de aios altijd actief deelneemt. Daar steek ik zoveel van op. Ik heb de eerste weken alleen maar geroepen: "Nou, ik zat er helemaal naast, maar ik heb zoveel geleerd." Nu merk ik dat ik er steeds minder naast zit tijdens die discussies.'

Een meerwaarde in die discussies is dat neuroradiologen aanschuiven die tot de internationale top behoren, vertelt neuroloog en stagebegeleider bij het VUmc Bob van Oosten. 'De kneepjes van het bekijken van scans is iets waar je tijdens een stage enorm veel van kunt leren. Na een stage weet je precies: daar moet je op letten. Deze scans zijn heel belangrijk in de diagnose en in de beslissing over de behandeling. In perifere ziekenhuizen hebben ze vaak geen neuroradiologen, maar kan iemand die op nieren is gepromoveerd ook verslag doen van een hersenscan. Dan moet je als neuroloog veel meer op je eigen inzicht afgaan, maar dan moet je wel de kans hebben gehad om dat te ontwikkelen.'

Het delen van de kennis die er binnen het centrum is, was een belangrijke drijfveer voor Van Oosten om mee te doen aan de etalagestages. 'De laatste jaren nemen de behandelmogelijkheden toe en je merkt in de dagelijkse praktijk dat veel neurologen zich daar onzeker over voelen. We krijgen hier vaak telefoontjes van neurologen die om advies vragen. We willen de aios die interesse in MS hebben iets bieden, met als doel dat zij zich later als

'De kneepjes van het bekijken van scans is iets waar je tijdens een stage enorm veel van kunt leren'

neuroloog in andere instellingen vestigen. Op die manier verspreidt de kennis over en ervaring met MS.'

Nieuwe kennis

Maar het werkt ook de andere kant op: dankzij de aios uit andere instellingen doen de neurologen in het VUmc ook nieuwe kennis op. Dat bleek al in de tweede week van de etalagestage van Van Kempen. Tijdens een van de discussies vroeg ze waarom er eigenlijk zo weinig mensen met het medicijn alemtuzumab werden behandeld. Bij het OLVG West bleken er meer mensen met dit medicijn behandeld te worden dan bij het VUmc. 'We vinden het hier noodzakelijk om een bijzonder nauwkeurige afweging te maken alvorens het voor te schrijven', vertelt Van Oosten. 'Het is een zeer krachtig en effectief middel, maar het heeft ook forse bijwerkingen. Vandaar dat we voorzichtig zijn in het voorschrijven ervan. Als je hoort dat het in het OLVG West vaker wordt voorgeschreven, ga je toch twijfelen. Zijn we té voorzichtig en onthouden we sommige patiënten een effectieve behandeling? Net als wij worstelen veel neurologen hiermee en dit was een belangrijke reden om de Engelse neuroloog die het meeste weet over het middel uit te nodigen op het recente symposium van de werkgroep MS van de NVN. Dan stel je toch je mening een beetje bij, maar de discussie woedt nog voort.'

Dit soort reflecties op de eigen organisatie zijn van belang, vervolgt Van Oosten. 'Je zit hier met een aantal mensen die elkaar al tien of twintig jaar kennen. Er kan dan consensus ontstaan over hoe we het hier doen. Dat

ETALAGESTAGE OUDERENZORG IN HET ZUYDERLAND MEDISCH CENTRUM

Het kan in perifere opleidingsklinieken moeilijk zijn om artsen in opleiding voor etalagestages aan te trekken van buiten de provincie. Neuroloog Erik Hoff van het Zuyderland Medisch Centrum in Zuid-Limburg ontwikkelt daarom een nieuwe etalagestage waarin aios zelf grotendeels hun stage bepalen en ze over de grenzen van hun eigen vakgebied kijken.

Het fusieziekenhuis van voormalig Atrium Medisch Centrum te Heerlen en Orbis Medisch Centrum in Sittard-Geleen heeft niet de luxe zoals bijvoorbeeld de academische centra in Amsterdam, waar voldoende aios zich aanmelden voor etalagestages. Deels komt dat volgens Hoff omdat men Limburg 'vooral leuk vindt om doorheen te fietsen, maar niet weet dat er grote ziekenhuizen zijn, zoals het Zuyderland'. Bovendien is ouderenzorg, het domein waarin Hoff stage-mogelijkheden ziet, niet erg populair. Hoff: 'Men wil actie, zoals in de acute zorg.' Dit terwijl de NVN ouderenzorg tot 'hoofdzaak' heeft gemaakt in haar strategie, omdat juist dit type zorg door de vergrijzing van de bevolking sterk zal toenemen.

Hoff werkt aan een nieuwe etalagestage, waarin unieke leer-mogelijkheden neurologen in opleiding moeten prikkelen. Ten eerste wil hij een stage aanbieden die op maat gemaakt kan worden. 'Wat iemand wil, kan hij of zij zelf grotendeels bepalen. Er zijn in dit grote ziekenhuis zoveel dwarsverbanden, onderzoeks- en samenwerkingsmogelijkheden, het is wat dat betreft een grote speeltuin.'

Een tweede *unique selling point* is de mogelijkheid om over de grenzen van het eigen vakgebied heen te kijken, bijvoorbeeld bij de geriatrie en de psychiatrie. 'Vroeger was psychiatrie een verplicht onderdeel in de opleiding tot neuroloog, maar nu is het optioneel en komt het maar zelden aan bod. Op de grensgebieden met deze twee vakgebieden valt veel te leren.'

is goed, maar met enige regelmaat is het van belang om frisse lucht in een organisatie te laten. De etalagestage van Zoé heeft daaraan bijgedragen, net als eerdere stages van haar voorgangers.'

Van Kempen is voorlopig nog niet uitgekeken op MS. Haar onderzoek loopt nog voort tot na haar stage, maar ook na haar opleiding wil ze verder in dit aandachtsgebied. 'Het lijkt me leuk om de expertise MS te hebben later.' Van Oosten glimlacht als hij dit hoort. 'Het klinkt alsof we met Zoé ons doel aan het bereiken zijn om kennis over MS te verspreiden over andere instellingen.' ←